

۱ به چه دلیل فلسفه اسلامی، از آغاز سرشتی کاملاً استدلالی داشت؟

۲ اولین مبنای فارابی برای ورود به مباحث اجتماعی و فلسفه سیاسی چیست؟

۳ فارابی «مدینه فاضله» را چگونه توصیف می‌کند و چه ویژگی‌هایی برای ریاست مدینه در نظر می‌گیرد؟ (دو ویژگی کافی است.)

۴ کدام فیلسوف مسلمان، از بزرگ‌ترین حکمای مشاء محسوب می‌شود؟
(۱) کندی
(۲) ابن‌سینا

۵ جای خالی را با کلمه مناسب پر کنید.
از دیدگاه فارابی، مهم‌ترین تفاوت مدینه فاضله با مدینه جاهله، در ..... آن است.

۶ هدف مردم در مدینه‌ی جاهله ..... است.

۷ رئیس حقیقی مدینه‌ی فاضله ..... است.

۸ از نظر فارابی هدف از تشکیل مدینه و جامعه عبارت است از .....

۹ فارابی در کتاب ..... نقاط مشترک اندیشه‌های ..... و ..... را ذکر می‌کند.

۱۰ از میان فیلسوفان مشائی، ..... را باید بزرگ‌ترین فیلسوف مشائی دانست.

۱۱ متکلمان از قرن ..... هجری ظهور کردند.

۱۲ از نظر مورخان علم، حیات تعقلی مسلمانان با ..... مقارن بوده است.

۱۳ اولین فیلسوف مسلمان ..... نام دارد.

۱۴ از نظر فارابی، رئیس مدینه‌ی فاصله چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد؟

۱۵ با توجه به آنچه درباره‌ی مدینه‌ی فاضله‌ی فارابی گفته شد، نظر فارابی درباره‌ی هریک از موارد زیر را مشخص کنید.

موضوعات	در مدینه فاضله	در مدینه جاهله
هدف		
مردم		
رئیس		
نسبت اعضا با هم		

۱۶ در کتاب «تاریخ حکمای اسلام» اثر ابوالحسن علی بن زید بیهقی آمده است که بنا بر روایت گروهی از دانشمندان شیراز، چون بخش منطق کتاب «نجات» شیخ‌الرئیس ابن‌سینا به شیراز رسید، دانشمندان این شهر مطالعه‌ی آن را آغاز کردند. یکی از ایشان که اعلم آنان بود، از آن کتاب چندین اشکال و ایراد گرفت. آن اشکال‌ها را در جزوه‌ای نوشت و به پیوست نام‌های توسط ابوالقاسم کرمانی به اصفهان نزد شیخ فرستاد (ابن‌سینا آن روزها در اصفهان زندگی می‌کرد). ابوالقاسم در یک روز گرم، نزدیک غروب آفتاب به حضور شیخ رسید و نامه و جزوه را تقدیم او کرد. شیخ، در حالی که اطرافیانش گرد او بودند، بدان جزوه نگرست و تا وقت ادای نماز خفتن، با ابوالقاسم صحبت می‌داشت. پس از آن به مطالعه‌ی اشکال‌ها پرداخت و نوشتن جواب آغاز کرد و در آن شب که از شب‌های کوتاه تابستان بود، پنج جزوه‌ی ده ورقی، در باب آن اشکالات کتابت نمود. آن‌گاه خوابید و چون نماز بامداد بگزارد، شاگردش، ابوعبید، آن جزوات را که مشتمل بر حلّ مشکلات و جواب اشکالات دانشمند شیرازی بودند، به ابوالقاسم داد و گفت: حضرت استاد فرمودند: «در جواب شتاب کردم تا قاصد درنگ ننماید.»

بزرگان شیراز چون آن جزوات بدیدند و کیفیت تحریر آن‌ها را شنیدند، در شگفت شدند و شیخ را تحسین کردند.
۱- این رفت و آمد و شور و نشاط علمی نشانه‌ی چیست؟ آیا در هر جامعه‌ای چنین شور و نشاطی امکان‌پذیر است؟
۲- از عمل دانشمند شیرازی و رفتار ابن‌سینا چه برداشتی می‌توان کرد؟

۱۷ درستی یا نادرستی عبارت زیر را تعیین کنید.
- اولین فیلسوف مشهور مسلمان حدود قرن دوم هجری، فارابی بود.

۱۸ اولین مبنای فارابی برای ورود به مباحث اجتماعی و فلسفه سیاسی چیست؟

۱۹ اولین فیلسوف مشهور مسلمان چه کسی بود؟

۲۰ طبق دیدگاه فارابی، رئیس مدینه فاضله چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد؟

۲۱ دو مورد از زمینه‌های رشد فلسفه در جهان اسلام را نام ببرید.

۲۲ گزینه مناسب را از میان کلمات داخل پرانتز انتخاب کنید.
اولین فیلسوف مشهور مسلمان (۱- کندی / ۲- فارابی) بود.

۲۳ «عقل بالملکه» را تعریف کنید.

۲۴ مؤسس اولین مکتب فلسفی در جهان اسلام چه کسی بود و به چه لقبی شهرت یافت؟

۲۵ براساس نظر فارابی هدف مدینه‌ی فاضله و مدینه‌ی جاهله را مقایسه کنید.

۲۶ مدینه‌ی فاضله را از نظر فارابی تعریف کرده و تفاوت آن را با مدینه‌ی جاهله بنویسید.

۲۷ سه مورد از عوامل زمینه‌ساز حیات عقلی که در قرآن کریم و رفتار و گفتار رسول خدا (ص) مشاهده می‌شود را بنویسید.

۲۸ دربارهٔ «حکمت مَشَاء» به سؤالات زیر پاسخ دهید:

الف) مؤسس آن در جهان اسلام چه کسی بود؟
ب) مُتَّکی بر آرای کدام فیلسوف یونانی بود؟

۲۹ کسانی که در جهان اسلام با فلسفه مخالفت می‌کردند، چه دلیلی برای این نظر خود داشتند؟

۳۰ از نظر فارابی، هدف مردم مدینه‌ی جاهله چیست؟ چرا؟

- ۱ از آنجا که ارسطو در مباحث فلسفی بیش از هر چیز به قیاس برهانی تکیه می‌کرد. (ص ۷۴)
- ۲ انسان موجودی مدنی بالطبع است که به حسب فطرت خود به جامعه گرایش دارد. (ص ۷۶)
- ۳ مدینه فاضله، مدینه‌ای است که مردم آن به اموری مشغول هستند و به فضایی آراسته‌اند که مجموعه مدینه را به سوی سعادت می‌برد. (در صورتی‌که واژه هدفمند بودن مدینه فاضله ذکر شود نمره تعلق می‌گیرد.)
رئیس مدینه فاضله باید روحی بزرگ و سرشتی عالی داشته باشد - به عالی‌ترین درجات تعقل رسیده باشد - بتواند احکام و قوانین الهی را دریافت کند. (ذکر دو مورد کافی است.) (ص ۷۶)
- ۴ گزینه ۲ (ص ۷۴)
- ۵ هدف (ص ۷۷)
- ۶ هدف مردم در مدینه‌ی جاهله سلامت جسم و فراوانی لذت‌ها است.
- ۷ رئیس حقیقی مدینه‌ی فاضله پیامبر است.
- ۸ از نظر فارابی هدف از تشکیل مدینه و جامعه عبارت است از سعادت در دنیا و آخرت.
- ۹ فارابی در کتاب الجمع بین رأی الحکیمین نقاط مشترک اندیشه‌های افلاطون و ارسطو را ذکر می‌کند.
- ۱۰ از میان فیلسوفان مشائی، ابن سینا را باید بزرگ‌ترین فیلسوف مشائی دانست.
- ۱۱ متکلمان از قرن اول هجری ظهور کردند.
- ۱۲ از نظر موزخان علم، حیات تعقلی مسلمانان با ظهور اسلام و تشکیل جامعه‌ی اسلامی مقارن بوده است.
- ۱۳ اولین فیلسوف مسلمان ابویوسف یعقوب بن اسحاق (کندی) نام دارد.
- ۱۴ از نظر فارابی، رئیس مدینه‌ی فاضله باید ویژگی‌های زیر را داشته باشد:
۱- دارای روحی بزرگ و سرشتی عالی است. ۲- به عالی‌ترین درجات تعقل رسیده است. ۳- می‌تواند احکام و شرایع را دریافت و درک کند.
- ۱۵
- ۱۶
- ۱۷ الف) صحیح (ص ۴)
ج) صحیح (ص ۲۰)
ه) صحیح (ص ۹۳)
ب) غلط (ص ۱۰)
د) غلط (ص ۷۰)

۱۸ اولین مبنای فارابی برای ورود به مباحث اجتماعی و فلسفه سیاسی این است که «انسان موجودی مدنی بالطبع» است و به حسب فطرت و طبع خود به جامعه گرایش دارد و می‌خواهد با هم‌نوعان خویش زندگی کند. (ص ۷۶)

۱۹ کندی (ص ۷۰)

۲۰ روحی بزرگ و سرشتی عالی دارد به عالی‌ترین درجات تعقل رسیده و می‌تواند احکام و قوانین الهی را دریافت کند. (ص ۷۶)

۲۱ دعوت قرآن کریم و پیامبر اکرم (ص) به خردورزی - گسترش مباحث اعتقادی میان مسلمانان - نهضت ترجمه متون (دو مورد کافی است). (ص ۷۲ و ۷۳)

۲۲ -۱ کندی (ص ۷۰)

۲۳ در این مرحله، عقل درکی از قضایای ضروری پیدا می‌کند، مثلاً می‌داند که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد. در این مرحله انسان می‌تواند دانش‌ها را کسب کند. (ص ۶۴)

۲۴ فارابی - معلّم ثانی (ص ۷۵)

۲۵ هدف مدینه فاضله: رسیدن به سعادت

هدف مدینه جاهله: سلامتی جسم و فراوانی لذت‌ها (ص ۷۱ و ۷۲)

۲۶ مدینه‌ای که مردم آن به اموری مشغول و به فضایی آراسته‌اند که مدینه را به سوی سعادت می‌برد. تفاوت آن با مدینه‌ی جاهله در هدف آن است. (ص ۷۱)

۲۷ ارزش قائل شدن برای اصل تفکر و خردورزی - تکریم علم به عنوان ثمره تفکر و خردورزی - تکریم و احترام پیوسته عالمان - طرح مباحث علمی و عقلی و فلسفی - مذمت پیوسته نادانی و جهل - دعوت به یادگیری علم و دانش ملت‌های دیگر (ذکر سه مورد کافی است) (ص ۷۲)

۲۸ الف) فارابی (ب) ارسطو (ص ۷۴)

۲۹ دلیل آن‌ها این بود که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده است و دربردارنده‌ی عقاید کسانی مانند سقراط و افلاطون و ارسطو است و این عقاید با عقاید اسلامی سازگار نیست. (ص ۶۱)

۳۰ هدف مردم مدینه‌ی جاهله فقط سلامت جسم و فراوانی لذت‌ها است. آن‌ها گمان می‌برند که اگر به این لذت‌ها دست یافتند، به سعادت رسیده و گرنه به بدبختی افتاده‌اند. (ص ۷۶)